

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3263

Vragen van de leden **Van Bommel** en **Gesthuizen** (beiden SP) aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over *het asielbeleid voor Somaliërs* (ingezonden 1 augustus 2012).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel) (ontvangen 22 augustus 2012).

Vraag 1, 2

Wat is uw reactie op het bericht dat het asielbeleid voor Somaliërs moet worden herzien?¹

Welke consequenties heeft deze uitspraak voor de Somaliërs die al lange tijd in Nederland verblijven en daarom bij terugkeer meer kans hebben om onder de aandacht van Al Shabaab te komen?

Antwoord 1, 2

Uiteraard geef ik invulling aan de uitspraak van de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State (de Afdeling). De uitspraak ziet enkel op vreemdelingen afkomstig uit Zuid- en Centraal-Somalië, omdat Al-Shabaab in overige delen van Somalië (Somaliland en Puntland) niet de feitelijke macht heeft. In mijn huidige beleid toets ik, conform de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in de zaak Sufi en Elmi waaraan ook de Afdeling refereert, of zij voldoende ervaring hebben met leven onder de regels van Al-Shabaab om zich opnieuw in hun land van herkomst te kunnen handhaven. In mijn brief van heden aan de Tweede Kamer heb ik toegelicht hoe verwestering een plek heeft gekregen in mijn beleid. Deze toets kan overigens eerst aan de orde komen indien de herkomst uit Zuid- en Centraal-Somalië geloofwaardig is bevonden en de vreemdeling ervaring heeft met leven onder de regels van Al-Shabaab. Immers, in zaken waar de afkomst uit Zuid- en Centraal-Somalië geloofwaardig wordt bevonden en de persoon geen ervaring heeft met het leven onder de regels van Al-Shabaab, wordt al geoordeeld dat de persoon zich niet kan handhaven onder Al-Shabaab. Dit geldt voor personen die al voor de komst van Al-Shabaab uit Somalië zijn vertrokken en voor hen die uit een gebied afkomstig zijn waar Al-Shabaab geen macht had, maar wel terugkeren of reizen door een gebied waar Al-Shabaab (inmiddels) de macht heeft. In die gevallen waarin niet geloofwaardig is dat de vreemdeling afkomstig is uit

¹ http://www.nu.nl/politiek/2871775/leers-moet-asielbeleid-somaliërs-herzien.html?utm_source=twitter&utm_medium=socialmedia&utm_campaign=nu_nl_twitter

Zuid- en Centraal-Somalië, is een artikel 3 EVRM-risico bij terugkeer vanwege Al-Shabaab op voorhand niet aannemelijk. Voor asielzoekers die recent zijn vertrokken, geldt dat zij ervaring kunnen hebben met het leven onder de regels van Al-Shabaab. Zij zullen vaak nog niet verwesterd zijn. Vreemdelingen die menen dat deze uitspraak betekenis voor hen heeft staat het vrij een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Dit kan dus alleen zinvol zijn als niet betwist wordt dat zij afkomstig zijn uit Zuid- en Centraal-Somalië en wanneer de eerdere aanvraag is afgewezen omdat zij ervaring hebben met het leven onder de regels van Al-Shabaab. De uitgebreidere toets zal overigens niet betekenen dat in alle gevallen alsnog een vergunning wordt verleend. De Afdeling geeft ook aan dat het enkele verblijf van de vreemdeling in Nederland niet hoeft te betekenen dat deze daarmee dermate is verwesterd dat niet langer kan worden verwacht dat hij zich zal kunnen handhaven onder Al-Shabaab.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de meeste Somaliërs buiten hun schuld om niet terug kunnen keren wanneer Al Shabaab aan de macht is en de levensgevaarlijke situatie in hun land gehandhaafd blijft?

Antwoord 3

Nee, die mening deel ik niet. Aan Somaliërs ten aanzien van wie wordt geoordeeld dat zij gevaar lopen bij terugkeer naar Somalië, hetzij van de zijde van Al-Shabaab hetzij om andere redenen, wordt immers bescherming verleend. Van hen wordt niet verwacht dat zij terugkeren naar Somalië. Voor de Somaliërs ten aanzien van wie in de asielprocedure is vast komen te staan dat zij geen gevaar lopen, wordt wel verwacht dat zij terugkeren. Hoewel op dit moment gedwongen terugkeer naar Somalië niet mogelijk is, is zelfstandige terugkeer naar Somalië mogelijk.

Vraag 4

Zal door de Dienst Terugkeer en Vertrek per Somalische vreemdeling worden onderzocht of een buitenschuldprocedure moet worden gestart? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Omdat zelfstandige terugkeer mogelijk is, wordt terugkeer enkel gevegd als dit voor de vreemdeling veilig is. Het buitenschuldbeleid ziet niet op situaties waarin terugkeer onveilig is, omdat in die gevallen asielbescherming wordt verleend. Het gebruikelijke buitenschuldbeleid geldt vanzelfsprekend ook voor Somaliërs, die kunnen aantonen dat zij buiten hun schuld niet kunnen terugkeren. Nu zelfstandige terugkeer naar Somalië mogelijk is en in de praktijk ook plaatsvindt, is er geen aanleiding om standaard een buitenschuldprocedure te starten voor Somaliërs.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de Somalische vreemdelingen opvang moeten krijgen nu in rechte is komen vast te staan dat ze niet kunnen worden uitgezet?

Antwoord 5

Nee. Het uitgangspunt van het beleid is dat asielzoekers wier verzoek is afgewezen zelf verantwoordelijk zijn voor hun vertrek. Zelfstandig vertrek naar Somalië is mogelijk. De omstandigheid dat gedwongen terugkeer momenteel niet mogelijk is, maakt niet dat er een recht op opvang of onderdak ontstaat, anders dan conform het gebruikelijke beleid. Vreemdelingen die menen dat de uitspraak waarnaar vraag 1 verwijst betekenis voor hen heeft, staat het vrij een nieuwe asielaanvraag in te dienen. In het geval een nieuwe asielaanvraag kansrijk blijkt en niet in de Algemene Asielprocedure in het aanmeldcentrum wordt afgewezen, ontstaat in beginsel voor de betreffende vreemdeling ook een hernieuwd recht op opvang.